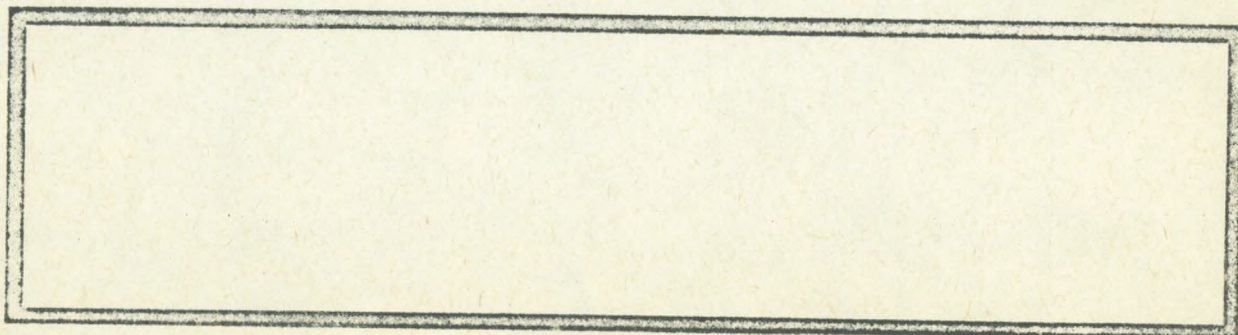

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 10, ΑΘΗΝΑΙ 134, ΤΗΛ. 622-535

Ανρίδιος - Μαΐος '75

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Οι αναγνώστες του Δελτίου μας πού θυμούνται τα σχέδια πού είχαν προταθεί στις Κοινοβουλευτικές Υποεπιτροπές και στην Επιτροπή για το Σύνταγμα όπως και τις τροπολογίες πού είχαμε προτείνει πάνω στα σχέδια αυτά, όπωςδήποτε θα βρουν αρκετά καινούργια πράγματα στο παρακάτω κείμενο. Αίφνιδιαστήκαμε και μες όσο και εκείνοι.

Τό άρθρο 27 του καινούργιου Συντάγματος της χώρας ψηφίσθηκε από την Βουλή στην συνεδρίαση της 26ης Απριλίου. Παραθέτουμε τό κείμενο πού ψηφίσθηκε όπως αναφέρεται στα επίσημα πρακτικά της Βουλής.

- "1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωσιν του Κράτους. Τό Κράτος υποχρεούται νά λαμβάνη ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα προς διαφύλαξιν αυτού. Νόμος καθορίζει τά αφορώντα εις την προστασίαν των δασών και των δασικών εν γένει, εκτάσεων. Απαγορεύεται ή μεταβολή του προορισμού των δημοσίων δασών και των δημοσίων δασικών εκτάσεων, πλην αν προέχη διά την έθνική Οικονομίαν ή αγροτική εκμετάλλευσιν τούτων ή άλλη χρήσις εκ δημοσίου συμφέροντος επιβαλλομένη.
2. Η χωροταξική αναδιάρθρωσις της χώρας, ή διαμόρφωσις, ή ανάπτυξις, ή πολεοδόμησις και ή επέκτασις των πόλεων και των οικιστικών εν γένει περιοχών, τελεί υπό την ρυθμιστικήν αρμοδιότητα και τον έλεγχον του Κράτους επί τω τέλει της εξυπηρητήσεως της λειτουργικότητος και αναπτύξεως των οικισμών και της εξασφαλίσεως των καλύτερων δυνατών όρων διαβιώσεως των οικιστών.
3. Προς αναγνώρισιν περιοχής ως οικιστικής, ως και διά την πολεοδομικήν ενεργοποίησιν αυτής, αι περιλαμβανόμεναι εν αυτή ιδιοκτησίαι συμμετέχουν υποχρεωτικώς εις την διάθεσιν των άπαιρητών εκτάσεων προς δημιουργίαν οδών πλατειών και χώρων εν γένει κοινωφελών χρήσεων και σκοπών άνευ αποζημιώσεως ως και εις τας δαπάνας προς εκτέλεσιν των βασικών κοινοχρήστων πολεοδομικών έργων, ως νόμος όρίζει.
4. Διά νόμου δύναται νά προβλέπεται αναγκαστική συμμετοχή των ιδιοκτητών περιοχής, χαρακτηριζομένης ως οικιστικής, εις την επί τη βάσει έγκειμένου σχεδίου αξιοποίησιν και γενικήν διαρρύθμισιν ταύτης, δι' άντιπαροχής ίσης αξίας ακινήτων ή τμημάτων κατ' όροφον ιδιοκτησίας, εκ των τελικώς καθοριζομένων ως οικοδομησίμων χώρων ή κτιρίων της περιοχής ταύτης.
5. Αι διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων έχουν εφαρμογήν και επί αναμορφώσεως ύφισταμένων ήδη οικιστικών περιοχών. Αι εκ της αναμορφώσεως ελεύθεραι εκτάσεις διατίθενται προς δημιουργίαν κοινοχρήστων χώρων ή εκποιούνται προς κάλυψιν των δαπανών της πολεοδομικής αναμορφώσεως ως νόμος όρίζει.
6. Τά μνημεία και αι παραδοσιακά περιοχάι και στοιχεία τελούν υπό την προστασίαν του Κράτους. Νόμος θέλει όρίσει τά αναγκαία προς πραγματοποίησιν της προστασίας ταύτης περιοριστικά της ιδιοκτησίας μέτρα, ως και τον τρόπον και τό είδος της αποζημιώσεως των ιδιοκτητητών.

Τὴν Πέμπτη 24 Ἀπριλίου πληροφορηθήκαμε πὼς τὸ ἴδιο βράδυ θὰ συζητιόταν στὴν Βουλὴ τὸ ἄρθρο 27 πάνω στὸ κείμενο στὸ ὁποῖο εἶχε καταλήξει ἡ ὁλομέλεια τῆς ἐπιτροπῆς συντάγματος καὶ πού εἶχε δημοσιευτεῖ στὸ ἐπίσημο Σχέδιο, τῆς Ὀλομέλειας, τοῦ Μαρτίου 1975. Κινητοποιήθηκε πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις καὶ προσπαθήσαμε, ἀκόμη καὶ μὲ μηνύματα καὶ παραστάσεις σὲ βουλευτές, μέσα στὴν αἴθουσα τῆς Βουλῆς πού συνεδρίαζε, νὰ υπογραμμίσουμε καὶ τὴν δωδέκατη, ὅπως νομίζαμε, ὅρα τὴν ἀνάγκη νὰ γίνουν δεκτοὶ οἱ τροποποιήσεις καὶ οἱ προσθήκες πού οἱ ἀναγνώστες τοῦ Δελτίου αὐτοῦ ξέρουν ἀπ' τὸ τελευταῖο φύλλο του.

Τελικὰ τὸ πολὺ μεγάλو πρόγραμμα τῆς Πέμπτης, (ἡ συνεδρίαση τέλειωσε στὶς 2.30 τὸ πρωῒ τῆς Παρασκευῆς) δὲν ἐπέτρεψε τὴν συζήτηση τοῦ Ἀρθροῦ 27 σ' αὐτὴν τὴν συνεδρίαση. Ἡ ἐπόμενη συνεδρίαση γιὰ τὸ Σύνταγμα ὁρίσθηκε γιὰ τὸ πρωῒ τοῦ Σαββάτου 26 Ἀπριλίου. Ἀνακούφιση. Εἶχαμε ὁλόκληρη τὴν Παρασκευὴ γιὰ νὰ "κυνήγῃσουμε", νὰ παρακαλέσουμε, νὰ ἐπιχειρηματολογήσουμε πρὸς ὅλους ἐκείνους ἀπὸ τοὺς τρακόσους μας πού μᾶς δέχτηκαν στὰ γραφεῖα ἢ ἀκόμη στ' αὐτοκίνητά τους καὶ πού μᾶς ἄκουσαν στὰ τηλέφωνα τους, ἀκόμα καὶ τῶν σπιτιῶν τους στὶς πιὸ πιθανές καὶ ἀπίθανες ὥρες. Δὲν θ' ἀναφέρουμε ἐδῶ ὀνόματα ἀπὸ σεβασμὸ καὶ εὐγνωμοσύνη πρὸς ὅλους, δηλαδὴ τόσο σ' ἐκείνους μὲ τοὺς ὁποίους καταφέραμε νὰ ἐπικοινωνήσουμε ὅσο καὶ σ' ἐκείνους πού δὲν τὰ καταφέραμε ἀλλὰ ἡμαστέ σίγουροι πὼς θὰ μᾶς ἀκουγαν μὲ τὴν ἴδια κατανόηση καὶ καλὴ διάθεση.

Ἡ συνεδρίαση τοῦ Σαββάτου 26 Ἀπριλίου ἄρχισε στὶς 10.30 τὸ πρωῒ τέλειωσε 14 ὥρες ἀργότερα καὶ ἦταν ἀπὸ τὶς πιὸ μακριές καὶ κοπιαστικὲς τῆς περιόδου. Σ' αὐτὴν συζητήθηκαν τὰ ἄρθρα 23 (περὶ οἰκογενίας, υγείας κλπ), 16 (περὶ Παιδείας) καὶ 26 (περὶ οἰκονομικοῦ προγραμματισμοῦ). Ἡ συζήτηση τοῦ ἄρθρου 27 ἄρχισε στὶς 9.30 τὸ βράδυ. Ὡς τότε οἱ περισσότεροι βουλευτές (καὶ μαζί τους καὶ ὁ ἐκπρόσωπός μας στὸ θεωρεῖο) εἶχαν συμπληρώσει ἐνδεκάωρο συνεχοῦς ἐργασίας καὶ τ' ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι τόσο τὰ ἔδρανα ὅσο καὶ τὰ θεωρεῖα νάχουν ἀραιώσει ἀρκετὰ. Δυστυχῶς, ἀπὸ ἐλλειψὴ ἴσως γνώσης τῶς ὥρας ἢ καὶ τῆς μέρας πού θὰ συζητιόταν τὸ συγκεκριμένο ἄρθρο, στὰ θεωρεῖα δὲν ἦταν παρὼν κανένας ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους πού τόσο ἀγωνίστηκαν καὶ ἀγωνίζονται γιὰ τὰ θέματα πού καλύπτει τὸ ἄρθρο 27. Κρίμα γιατί σ' αὐτοὺς καὶ στὸν ἀνυποχώρητο ἰδεαλισμὸ τους πού τὸν ἐμψύσισαν καὶ στὸ μεγάλο κοινὸ ὀφείλεται ἡ θριαμβευτικὴ πραγμάτωση τῶν προσπαθειῶν τους πού παίρνει τὴν βραδυὰ αὐτὴ τὴν θέση της στὸν καταστατικὸ χάρτη τῆς χώρας.

Ἀπ' ὅλους σχεδὸν πού μίλησαν ἀπὸ τὰ διάφορες πτέρυγες τῆς Βουλῆς τονίστηκε τὸ προοδευτικὸ στοιχεῖο τοῦ συζητούμενου ἄρθρου πού βάζει τὴν χώρα μας στὴν πρωτοπορίαν ὅλων σχεδὸν τῶν ἄλλων χωρῶν πάνω στὸ θέμα, μιά καὶ σ' ἐλάχιστα Σύντάγματα ὑπάρχει ἀντίστοιχη διάταξη.

Ἀκόμα ἀπ' ὅλες τὶς πλευρές τονίστηκε ἡ ὁμοφωνία (πρωτοφανέρωτη πραγματικά) ὅλων τῶν κομμάτων πάνω στὴν γενικὴ ἀρχὴ τῆς προτεινόμενης διατάξης.

Ἐχει ἐπανεπιλημμένα λεχτεῖ πὼς τὸ θέμα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἀναπόφευκτα ἔντονα πολιτικὸ. Ἐχει ἀκόμα τονιστεῖ ἡ εὐαισθησία τῶν ἀνατολικοευρωπαϊκῶν κρατῶν πάνω στὸ θέμα. Κι ὅμως ἡ δικιά μας ἀριστερά ἀπουσίασε ἀπ' τὴν συζήτηση τοῦ ἄρθρου καίτοι σ' ἄλλες περιπτώσεις (ὅπως π.χ. στὰ δέκα προεκλογικὰ ἐρωτήματα τῆς ἐταιρείας μας στὰ κόμματα) εἶχε δείξει ἔντονο καὶ ἐλπιδοφόρο ἐνδιαφέρον. Κανένας βουλευτὴς τοῦ ΠΑΣΟΚ, τῶν δύο ΚΚΕ ἢ τῆς ΕΔΑ δὲν μπόρεσε τελικὰ νὰ πάρῃ μέρος στὴν συζήτηση.

Ἡ συζήτηση ἔγινε σέ ὕψηλό τόνο καί εἶναι ἐνδιαφέρον γιά τά πολιτικά καί κομματικά μας ἤθη νά παρατηρήσῃ κανεῖς πῶς ἀκούστηκαν θετικές ὅσο καί ἀρνητικές παρατηρήσεις καί ἀπό τίς δύο κομματικές πλευρές τῆς Βουλῆς, τήν κυβέρνηση καί τήν ἀντιπολίτευση, ὅσο καί ἀπό τίς δύο ὁμάδες ἡλικίας, τοὺς παλιότερους καί τοὺς νεώτερους.

Ἔτσι π.χ. ὑποστήριξαν ἐνθερμα τό περιβάλλον καί τήν προστασία του οἱ κ.κ. Κ. Ἀλαβάνος καί Ι. Δημόπουλος πού ἀνήκουν σέ διαφορετικά κόμματα ἀλλά στόν ἴδιο ὄμιλο ἡλικίας ἀλλά ἀντίθετα ἔδειξαν παρόμοιους δισταγμούς πάνω στήν ἔκταση τῆς προστασίας, κυρίως τῶν δασῶν, οἱ βουλευτές ὑπολοίπου Νομοῦ Ἀττικῆς κ.κ. Δ. Φράγκος καί Ν. Παπαηλίας πού διαφέρουν τόσο στήν κομματική τοποθέτηση ὅσο καί στήν ἡλικία. Ἀξίζει ἐδῶ ν' ἀναφερθῇ ὅτι καί οἱ δύο προαναφερόμενοι κ.κ. Κ. Ἀλαβάνος καί Ι. Δημόπουλος ἔκαναν ἀπό τό βῆμα τῆς Βουλῆς πολύ τιμητικές ἀναφορές στήν Ἑλληνική Ἐταιρεία καί τό ἔργο της. Τοὺς εὐχαριστοῦμε θερμά.

Ἐνα βασικό πρόβλημα καί παράπονό μας ἐκφράστηκε ἀπό τόν κ. Πρωτοπαπᾶ πού ἀρχισε τήν ἀγόρευση του λέγοντας: "... θά ἔπρεπε νά διατυπωθῇ ἕνα παράπονον ὅτι ἐρχόμεθα νά συζητήσουμε ἕνα ἄρθρον καί μαθαίνομε μία ὥρα πρὶν ἀπὸ τήν συζήτησιν ὅτι τό ἄρθρον πού εἰσηγεῖται ἡ Κυβέρνησις δέν εἶναι πλέον αὐτό τό ὁποῖον εἴχομεν εἰς τὰς χεῖρας μας, ἀλλά μία τροπολογία 20 ἐγκρίτων συναδέλφων τήν ὁποίαν καί ἐγκρίνει καί ἔτσι ἀλλάζει τό πρᾶγμα".

Ἔτσι ἐξηγοῦνται καί τὰ "καινούργια πράγματα" πού ἀναφέραμε στήν ἀρχή, πάνω στά ὁποῖα δέν εἴχαμε φυσικά τήν δυνατότητα νά ἐκφράσουμε ἔγκαιρα καμιά ἀποψη.

Στίς γραμμές πού ἀκολουθοῦν θά προσπαθήσουμε νά δώσουμε μιὰ πρώτη ἐρμηνευτική ἀλλά καί ὅπου χρειάζεται, κριτική ἀντιμετώπιση τοῦ ἁρθρου 27 ὅπως τελικά προυσιάζεται στά πρακτικά τῆς Βουλῆς.

Τό πρῶτο ἐδάφιο τῆς πρώτης παραγράφου διαφέρει ἀπ' τήν ἀντίστοιχη διάταξη τοῦ πρώτου κυβερνητικοῦ σχεδίου κατὰ τό ὅτι ἡ προστασία τοῦ φυσικοῦ καί πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος ἀποτελεῖ "ὕποχρέωσιν τοῦ Κράτους" ἐνῶ τό κυβερνητικό Σχέδιο ἀποτελοῦσε "δικαίωμα καί ὕποχρέωσιν ἐκάστου". Ἡ χρησιμοποίηση τῆς λέξης "δικαίωμα" ἀνοίγε αὐτόματα τήν δυνατότητα εὐρύτατης προστασίας τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ μία καί ἡ ὑπαρξη δικαιώματος εἶχε σάν ἐπακόλουθο τήν ἀντίστοιχη ὑπαρξη ἐννόμου συμφέροντος γιά τήν προστασία τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Τέτοιο ἐννομο συμφέρον δέν προβλέπεται ρητά ἀπ' τήν τελική διατύπωση τοῦ ἁρθρου ἀλλά μπορεῖ νά συναχθῇ σάν δικαίωμα τοῦ πολίτη πού ἀπορρέει ἀπὸ τήν ἀντίστοιχη ὕποχρέωση τοῦ Κράτους.

Ὁ περιορισμός ἀκόμα τῆς ὕποχρέωσης στό κράτος ἀφήνει τήν δυνατότητα a contrario ἐπιχειρημάτων γιά τό ὅτι δέν ὑπάρχει τέτοια ὕποχρέωση γιά τοὺς πολίτες, τὰ νομικά πρόσωπα κ.λ.π. Τό θέμα θά πρέπει ν' ἀντιμετωπίζεται πάντα μέ τήν ἐπίκληση του Κράτους καί τήν ὑπόμνηση σ' αὐτό τῆς ὕποχρέωσης του νά ἐπέμβῃ ἐνῶ ἄλλοιῶς θά μπορούσε νά ληθῇ μέ ἄμεση προσφυγή τοῦ πληττόμενου πολίτη ἐναντίον ἐκείνου πού προσέβαλλε τό περιβάλλον καί τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτη ἐπάνω σ' αὐτό.

Τό δεύτερο ἐδάφιο τῆς πρώτης παραγράφου πέρασε ἀπὸ ἀρκετές ... περιπέτειες πρὶν καταλήξῃ στήν τελική του μορφή πού εὐτυχῶς εἶναι ἡ καλλίτερη. Στό κυβερνητικό Σχέδιο ἀντὶ γιά τήν λέξη "ὕποχρεοῦται" ὑπῆρχε ἡ

λέξη "δύναται". Από την πρώτη στιγμή υπογραμμίσαμε πόσο επικίνδυνη ήταν η έκφραση αυτή και τί δυνατότητες πρόσφερε στους καλοθελητές που θα μπορούσαν κατά βούληση και κατά περίπτωση να ασκούν την επιρροή τους στο Κράτος για να άσκη ή να μην άσκη την δυνητική του εύχέρεια.

Στό σχέδιο όπως διαμορφώθηκε από την Ολομέλεια της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής είχαν φύγει και τό "δύναται" και τό "υποχρεούται" και είχαν αντικατασταθεί από την λέξη "ορίζει", αλλά και μία περιπτωσιολογική αναφορά στην προστασία "του έδάφους, αέρος, υδάτων και άκτών". Έκφράσαμε τίς έπιφυλάξεις μας για τό σκόπιμο και έπιθυμητό της περιπτωσιολογίας αυτής αλλά και την αντίρρηση μας στην ξεκάρωτη μνεία των άκτών (σάν νάταν στοιχείο ξεχωριστό από τρία άλλα που αναφέρονταν) που μπορούσε σέ άκραίως περιπτώσεις να οδηγήσει ακόμα και σέ τραβηγμένα a contrario έπιχειρήματα για την μέ νομοθετική προστασία π.χ. των κοιλάδων, των λαγκαδιών ή των όχθων λιμνών και ποταμιών.

Στήν τελική συζήτηση στην Βουλή ξαναπαρουσιάστηκε η άρχική μορφή του έδαφίου με τό άπαράδεκτο "δύναται" που γινόταν τώρα και αίτιο προφανούς ανακολουθίας μιά και στό προηγούμενο έδάφιο η προστασία καθιεωνόταν σάν υποχρέωση του Κράτους. Την ανακολουθία έπισήμαναν μέ άτράνταχτα έπιχειρήματα οί βουλευτές κ.κ. Κ. Αλαβάνος, Χ. Πρωτοπαπής, Σ. Στεφανόπουλος, Γ. Αστεριάδης και Α. Φιλιππίδης (ο τελευταίος μέ συγκινητική έπιμονή και την τελευταία ακόμα στιγμή που ο κ. Υπουργός της Δικαιοσύνης διάβαζε τό άρθρο για να ψηφιστή). Ο κ. Υπουργός της Δικαιοσύνης δέν φαινόταν μέχρι τό τέλος να πείθεται. Τό έδάφιο όπως τελικά παρουσιάστηκε στα Πρακτικά μέ τό πολύτιμο "υποχρεούται" ήταν μιά εύχάριστη έκπληξη.

Τά έπόμενα δύο έδάφια της πρώτης παραγράφου αναφέρονται στην προστασία των δασών και των δασικών έκτάσεων. Στό πρώτο Κυβερνητικό Σχέδιο η σχετική διάταξη ήταν: "Ιδιαίτερος νόμος καθορίζει τά της προστασίας των δασών και της άπαγορεύσεως μεταβολής του προορισμού των δασικών έκτάσεων". Στό Σχέδιο της Ολομέλειας της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής η άπαγόρευση μεταβολής του προορισμού των άλλαξε αντίκειμενο και αντί να αναφέρεται στίς δασικές έκτάσεις αναφερόταν στα δάση.

Έκφράσαμε την έντονη αντίθεση μας στην νέα διατύπωση γιατί, μέ βάση τόν όρισμό των δύο αύτών έννοιών στον δασικό κώδικα, σπάνια έχουμε μεταβολή του προορισμού του δάσους πριν προηγηθί υποβάθμισή του (σάν συνέπεια πυρκαϊάς ή αποψίλωσης) σέ δασική έκταση.

Στό τελικό κείμενο που ψήφισε η Βουλή η άπαγόρευση μεταβολής του προορισμού περιορίστηκε στα δημόσια δάση και τίς δημόσιες δασικές έκτασεις αλλά και έδω κολοβομένη μιά και αίρεται όταν "προέχη διά την Έθνικήν Οίκονομίαν, η άγροτική έκμετάλλευσις τούτων ή άλλη χρήσις έκ δημοσίου συμφέροντος έπιβαλλομένη". Όλα τούτα έλάχιστη αίσιοδοξία έπιτρέπουν για την τύχη του έλληνικού δάσους που κάθε χρόνο, κάθε καλοαίρι σωστότερα, όλο και λιγοστεύει. Τό πιο άπογοητευτικό είναι πως στό να καταντήση έτσι η σχετική διάταξη συνείργησε μέ έπίμονες παρεμβάσεις του στην συζήτηση ο προϊστάμενος του κρατικού φορέα προστασίας του δάσους ο Υπουργός Γεωργίας κ. Ιορδάνογλου. Συμμάχους ο κ. Υπουργός βρήκε και

καί ἀπ'τίς δύο πλευρές τῆς Βουλῆς στά πρόσωπα τῶν βουλευτῶν κ.κ. Δ.Φράγκου καί Ν. Παπαηλία πού ἀγωνίστηκαν σθεναρά γιά νά διαφυλαχθῇ τό ἰδιωτικό συμφέρον ἀπ'τόν κίνδυνο ἐπικρατήσεως τοῦ κοινωνικοῦ, γιά νά ἐξαιρεθοῦν ἀπ'τὴν προστασία τοῦ Ἄρθρου τὰ ἰδιωτικά δάση "καί συνεπῶς νά μὴ θυσιασθοῦν καί αὐτά εἰς τόν βωμόν τοῦ περιβάλλοντος!!! Ἡ ἱστορική αὐτή φράση πού εἶναι τυπική μιᾶς νοοτροπίας πού εὐτυχῶς, ἴσως καί χάρη στόν ἀγῶνα μας, σιγά-σιγά ἐξαφανίζεται διαφυλάχθηκε στά ἐπίσημα πρακτικά τῆς Βουλῆς.

Ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἁρθροῦ τόσο στόν Κυβερνητικό Σχέδιο ὅσο καί στό Σχέδιο τῆς Ὀλομέλειας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀφοροῦσε ἀποκλειστικά τό θέμα τῆς πολεοδομίας. Θεωρήσαμε καί λογικά πρότερο ἀλλά καί οὐσιαστικά κρίσιμο τό στοιχεῖο τῆς χωροταξικῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς χώρας καί τόν κατά ζῶνες σχεδιασμό τῶν χρήσεων τῆς γῆς πού ἀποτελεῖ βασικό αἶτημα ὄχι μόνο γιά τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος ἀλλά καί γιά κάθε ἄλλη σωστή δραστηριότητα πάνω στόν ἐθνικό χῶρο. Προτείνουμε λοιπόν ἡ παράγραφος αὐτή νά ἀρχίζει μέ τό παρακάτω ἐδάφιο: "Ὁ καθορισμός, ἡ διαμόρφωσις, ἡ ἀνάπτυξις καί ἡ ἀνάπλασις περιοχῶν διὰ τὴν οἰκισιν, ἀναψυχὴν, βιομηχανίαν, γεωργίαν, τουρισμόν, συγκοινωνίαν καί ὅλας τὰς ἄλλας χρήσεις τῆς γῆς εἰς τό σύνολον τοῦ ἐθνικοῦ χώρου τελοῦν ὑπὸ τὴν ρυθμιστικὴν παρακολούθησιν καί τόν ἔλεγχον τοῦ Κράτους πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν καλυτέρων δυνατῶν ὁρῶν διαβιώσεως καί ἐξυπηρετήσεως τῆς λειτουργικότητος αὐτῶν".

Χάρις στίς φιλότιμες προσπάθειες τῶν κ.κ. Κ. Ἀλαβάνου, Γ. Περμαζόγλου, Γ. Ἀστεριάδη καί Α. Φιλιππίδη ἀπὸ τὴν πρόταση αὐτή διασώθηκε μόνο ἡ φράση "Ἡ χωροταξική ἀναδιάρθρωση τῆς χώρας πού τελικὰ ἀποτελεῖ ἓνα μεγάλο βῆμα πρὸς τὴ σωστή κατεύθυνση. Ὅλα τὰ ἄλλα ἀπορροφήθηκαν ἀπὸ τίς "οἰκιστικὲς περιοχές" καί ἀναφέρονται μονάχα σ'αὐτές. Οἱ παράγραφοι λοιπόν 2, 3, 4 καί 5 μέ ἐξαίρεση τὴν φράση πού προαναφέραμε ἀφοροῦν ἀποκλειστικά τὴν πολεοδομία καί τὴν ἀνάπτυξη τῶν οἰκισμῶν. Ἀνεξάρτητη ἀπ'τό ἐνδιαφέρον τοῦ θέματος καί τό ἀμφίρρηστο τῆς σκοπιμότητος τοῦ ὁ συντάκτης αὐτῶν τῶν γραμμῶν εἶναι ὁλότελα ἀναρμόδιος νά τό σχολιάσῃ καί ἔτσι οἱ τέσσερις αὐτές παράγραφοι ἀφήνονται ἔξω ἀπ'τοῦτο τό κείμενο γιά νά ἀσχοληθῇ ἴσως μαζί τους ἀρμοδιώτερο στέλεχος τῆς ἐταιρείας μας.

Ἡ παράγραφος 6 πού ἀναφέρεται στὴν προστασία τῶν μνημείων καί τῶν παραδοσιακῶν περιοχῶν καί στοιχείων ἀπέτελεσε ἀντικείμενο μεγάλου ἀγῶνα ἀπὸ μέρους τῆς ἐταιρείας μας. Ἀντίστοιχη ρύθμιση δέν ὑπῆρχε οὔτε στό Κυβερνητικό Σχέδιο οὔτε στό Σχέδιο τῆς Ὀλομέλειας τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Προτείναμε λοιπόν τὴν συμπερίληψη στό ἄρθρο 27 τῆς ἀκόλουθης παραγράφου. Διὰ τὴν προστασίαν τῶν μνημείων καί τῶν παραδοσιακῶν οἰκισμῶν νόμοι ὀρίζουσιν ἰδιαιτέρας περιπτώσεις ἀπαιτουμένης στερήσεως τῆς ἐλευθέρας χρήσεως καί καρπώσεως τῆς ἰδιοκτησίας, τὸν ὑπόχρεον καί τὴν διαδικασίαν καταβολῆς εἰς τὸν δικαιούχον τοῦ ἀνταλλάγματος τῆς χρήσεως ἢ καρπώσεως, τό ὅποιον πρέπει νά ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ὑφισταμένους, ἐκάστοτε συνθήκας. Τό τοιοῦτον ἀντάλλαγμα δύναται κατὰ περίπτωσιν νά συνίσταται εἰς ἀντιπαροχὴν ἴσης ἀξίας ἀκινήτων ἢ τμημάτων κατ'ὄροφον ἰδιοκτησίας".

Πιστεύουμε ὅτι τό τελευταῖο ἐδάφιο τῆς παραγράφου πού προτείναμε παρεῖχε στὴν Πολιτεία τὴν δυνατότητα προστασίας τῶν μνημείων καί παραδοσιακῶν οἰκισμῶν χωρὶς τὴν προσφυγὴν στὴν πολλές φορές ἀπαγορευτική γιά λόγους πρακτικούς (ἀδυναμία ἐξευρέσεως τῶν τεραστίων ποσῶν πού ἀπαιτοῦνται)

αναγκαστική απαλλοτρίωση.

Γιά την αποδοχή της πρότασης μας και την συμπερίληψή της στο "Άρθρο 27" αγωνίστηκαν στην συζήτηση στην Βουλή οι κ.κ. Κ. Άλαβάνος, Ι. Πεσμαζόγλου, Ι. Δημόπουλος (πού αναφέρθηκε χαρακτηριστικά στον χαμένο παραδοσιακό πλοῦτο της Θεσσαλονίκης) και Ι. Φικιώρης. Αντίθετα επιφυλάξεις για την έννοια του "παραδοσιακού" και την αξία της διατήρησης του εξέφρασε ο κ. Δ. Φράγκος πού κι' ἐδῶ ὅπως και στο θέμα της προστασίας τῶν δασῶν υπεραμύνθηκε της ιερότητας της ατομικής ιδιοκτησίας. Τοῦ ἀπάντησε ὁ Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ἐπιτροπῆς γιά τό Σύνταγμα Ἀκαδημαϊκός και Καθηγητής κ. Κ. Τσάτσος πού μέ τήν εὐκαιρία αναφέρθηκε (χάριν τῶν πρακτικῶν της Βουλῆς ὅπως εἶπε) σέ παραδείγματα παραδοσιακῶν χώρων και στήν ἀνάγκη προστασίας τους.

Ἡ παράγραφος τελικά περιλήφθηκε στο "Άρθρο 27" ἀλλά δυστυχῶς χωρίς τήν φράση της πρότασής μας πού περιλάμβανε τήν δυνατότητα ἀποζημίωσης μέ ἀνταλλαγή. Θά πρέπει πάντως νά τονισθῇ ἰδιαίτερα ἡ δήλωση πού ἔκανε ὁ Ὑπουργός Δημοσίων Ἔργων κ. Κ. Μπίρης σέ ἀπάντηση της ἐπιμονῆς τοῦ κ. Κ. Άλαβάνου γιά τήν συμπερίληψη στο ἄρθρο της δυνατότητας αὐτῆς γιά ἀνταλλαγή. Ἡ δήλωση αὐτή πού εὐτυχῶς γράφτηκε στήν ἐπίσημη πρακτικά της Βουλῆς (σελ. 2.306) εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

"Κ. ΜΠΙΡΗΣ (Ὑπουργός Δημοσίων Ἔργων). Τά περί δυνατότητας ἀντιπαροχῆς διά τήν διασφάλισιν και διατήρησιν τῶν παραδοσιακῶν στοιχείων τά προβλεπόμενα εἰς τήν παράγραφον 3 περί ἐνεργοῦ Πολεοδομίας ἐφαρμόζονται και εἰς τήν προκείμενην περίπτωσιν τῶν παραδοσιακῶν κτισμάτων."

Πιστεύουμε ὅτι ἡ παραπάνω ἐπίσημη ἐρμηνευτική δήλωση μπορεῖ νά χρησιμοποιηθῇ στο μέλλον ἀπό τόν Νομοθέτη ὥστε ἡ δυνατότητα ἀποζημίωσης μέ ἀνταλλαγή νά περιληφθῇ στο τρόπο και στο εἶδος της ἀποζημίωσης πού κατά τήν παράγραφο 6 τοῦ "Άρθρου 27" "Νόμος θέλει ὀρίσει...".

Τό σημεῖωμα τοῦτο δέν φιλοδοξεῖ νά θεωρηθῇ ἐξαντλητική μελέτη και ἐρμηνεία τοῦ ἁρθρου 27. Ἡ δουλειά αὐτή ἀνήκει, στήν ἐποχή πού θά ἀρθρουν, στήν Ἐπιστήμη και στήν Νομολογία. Ἡ ψήφισις τοῦ ἁρθρου 27 στο καινούργιο μας Σύνταγμα ἀποτελεῖ σίγουρα μιὰ μεγάλη νίκη στον ἀγῶνα γιά τήν σωτηρία τοῦ περιβάλλοντος στήν χώρα μας ἀλλά δέν πρέπει νά θεωρηθῇ και ἡ ἐπίτευξη ὅλων τῶν προσπαθειῶν μας.

Τό "Άρθρο 27" ὅπως και κάθε Συνταγματική διάταξη εἶναι μονάχα μιὰ διακήρυξη ἀρχῶν και ἓνα νομικό πλαίσιο γιά τόν κοινό Νομοθέτη πού θά ἀκολουθήσῃ.

Ἡ πολλή και ἡ καλή, ἐλπίζουμε, δουλειά θά προέλθῃ ἀπό κεῖνον. Θά μας πείσει πάντα στήν διάθεσή του γιά κάθε συνδρομή ἀλλά και θά μάς εὐρῇ σίγουρα στο δρόμο του ἂν "τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι" (ὅπου "κεῖνοι" εἶναι ὅλοι οἱ ἔχοντες συμφέροντα ἀντίθετα ἀπ' τήν προστασία τοῦ περιβάλλοντος) ἀποστῇ ἀπ' τίς ἀρχές πού τοῦ θέτει τό "Άρθρο 27".

ΕΞΟΡΜΗΣΗ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ"

Ἐξόρμηση ἔξη ἡμερῶν πραγματοποιεῖ ἡ "Ἑλληνική Ἐταιρεία", ἀπὸ 30 Μαΐου μέχρι 4 Ἰουνίου, στὴν κεντρικὴ καὶ βόρεια Ἑλλάδα.

Πρῶτος σταθμὸς θὰ εἶναι ὁ Βόλος. Θὰ μιλήσῃ ὁ ἀρχιτέκτων-πολεοδόμος κ. Ἀνδρέας Συμεὼν πού θ' ἀναφερθῇ στοὺς σκοποὺς τῆς Ἐταιρείας καὶ στὰ ἰδιαίτερα προβλήματα πού ἀντιμετωπίζονται στὴν περιοχὴ καὶ θὰ προβληθῇ ἡ ταινία "Μυκονιάτικος Μπάλλος" καὶ "Κίτρινη Σημαία". Ἡ ἐκδήλωση θὰ γίνῃ στὴ Δέσχη Κοινωνίας Βόλου. Στὸ τέλος θὰ γίνῃ δεξίωση ὅπου θὰ προσφερθοῦν Πηλιορείτικα φαγητά.

Δεύτερος σταθμὸς θὰ εἶναι ἡ Καστοριά, ὅπου θὰ μιλήσῃ ὁ ἀρχιτέκτων-πολεοδόμος κ. Κωνσταντῖνος Δεκαβάλλας. Στὸ τέλος θὰ προβληθοῦν οἱ ταινίες "Μυκονιάτικος Μπάλλος" καὶ "Πουλιά τῆς Πρέσπας". Ἡ ἐκδήλωση θὰ γίνῃ στὸ Πνευματικὸ Κέντρο.

Τρίτος σταθμὸς θὰ εἶναι ἡ λίμνη Μ.Πρέσπα, ὅπου θὰ γίνῃ ἡ θεμελίωση τοῦ Βιολογικοῦ Σταθμοῦ. Θὰ μιλήσουν ὁ ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος κ. Ν.Μάρτης, ὁ νομάρχης Ὠλωρίνης κ. Ἀσπασίδης, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς ἐταιρείας DART HELLAS πού χρηματοδοτεῖ τὸ ἔργον κ. Α.Παπαδάκης, ὁ πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐταιρείας κ. Κ.Ι.Καρρᾶς καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Ἀ.Κανέλλης.

Τελευταῖος σταθμὸς θὰ εἶναι ἡ Θεσσαλονίκη, ὅπου θὰ γίνουν ἐκδηλώσεις στὶς 3 Ἰουνίου, στὶς αἵθουσες τοῦ "Μακεδονία Παλάς". Θὰ προβληθοῦν οἱ ταινίες "Μυκονιάτικος Μπάλλος" καὶ "Ἰανὸς" καὶ θὰ γίνῃ ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων τοῦ φωτογραφικοῦ διαγωνισμοῦ.

Στὶς 4 Ἰουνίου θὰ γίνῃ ἐπίσκεψη στὸν ναῖσκο τοῦ Χορτιάτη, πού ἡ ἀποκατάσταση του ἔχει ἀναληφθῇ ἀπὸ τὴν ἐταιρεία μας, μέ χρηματοδότηση τῆς ἀδελφῆς ὀργάνωσης "National Trust for Greece".

Τὴν ἴδια μέρα θὰ γίνῃ καὶ ἡ ἐπίσκεψη στὴν περιοχὴ Ἀγίας Παρασκευῆς Θεσσαλονίκης, πού τὴν ἀναδάσωση τῆς ἀνέλαβε ἡ Ἑλληνικὴ Ἐταιρεία μέ δωρεὰ τῆς ESSO PAPPAS.

Ἔργασίες ἀποκαταστάσεως στὸν ναῖσκο τοῦ Χορτιάτη

Ἡ μικρὴ ἐκκλησία τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος στὸ χωριὸ Χορτιάτης, 22 χιλιόμετρα ἀνατολικά τῆς Θεσσαλονίκης, ἔγινε γνωστὴ πρὶν ἀπὸ τρία μόνον χρόνια. Στὴν ἀφάνεια αὐτὴ συνέβαλε τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ μνημεῖον εἶναι ἐξωτερικὰ παραμορφωμένο, κυρίως στὸ ψηλότερον τμήμα του. Κτίστηκε τὸν 12ο αἰῶνα καὶ βρισκόταν ἔξω ἀπὸ τὸ περίφημον μοναστήρι τοῦ Χορταῖτου, πού δὲν σώζεται πιά.

Ὁ ναῖσκος εἶναι μονόχωρος καὶ σκεπάζεται μέ χαμηλὸ σφαιρικὸ θόλον στὴ θέσιν τοῦ ὁποίου ὑψωνόταν ἄλλοτε ψηλὸς τροῦλλος. Ἐχει γενικὲς διαστάσεις μόνον 9,70X7,80 μέτρα, τριμερὲς τὸ ἱερό καὶ νάρθηκα κατεδαφισμένο σήμερον. Τὸ ἐνδιαφέρον του βρίσκεται στὸν ἀρχιτεκτονικὸν τοῦ τύπου, καὶ στὶς τοιχογραφίες πού κοσμοῦν τὸ ἐσωτερικόν του.

Από πλευρᾶς τυπολογικῆς τὸ μνημεῖο εἶναι μοναδικό στοῦ εἶδος του στὸν Μακεδονικὸ χῶρο. Ἀνήκει στοὺς λεγομένους "νησιώτικους ὀκταγωνικούς" ναοὺς, πού ἦταν ὡς τώρα γνωστοί ἀπὸ λίγα μόνο παραδείγματα στὴ Χίο καὶ στὴν Κύπρο. Ἡ ἀνεύρεση ἐνὸς ἀκόμα στὴν περιοχὴ τῆς Θεσσαλονίκης ἐπιβεβαιώνει τὴν ἄποψη ὅτι ὁ τύπος αὐτός εἶχε τὰ πρότυπά του στὴν Κωνσταντινούπολη. Στὴν τεχνοτροπία τῆς πρωτεύουσας ἀνάγονται καὶ ἄλλα γνωρίσματα τοῦ ναῖσκου τοῦ Χορτιάτη, τὸ σύστημα τῆς τοιχοποιΐας, τὸ ἀνετὸ τρίλοβο ἀνοιγμα τῆς νοτίας τοῦ πλευρᾶς, οἱ θόλοι τοῦ κ.τ.λ.

Από πλευρᾶς τοιχογραφιῶν, οἱ γνώσεις μας εἶναι ἀκόμα πολὺ περιορισμένες γιατί πολὺ μεγάλο μέρος τῶν ἐσωτερικῶν τοῦ ἐπιφανειῶν καλυπτεται ἀκόμα μέ νεωτέρας ἐποχῆς ἐπιχρίσματα. Τὰ λίγα κομμάτια πού ξεσκεπάστηκαν καὶ καθαρίστηκαν δείχνουν ὅτι πρόκειται γιὰ πολὺ καλῆς τέχνης ἔργα ζωγραφικῆς, τοῦ τέλους τοῦ 12ου αἰῶνος. Ἡ σημασία τους θεωρεῖται ἐπίσης μεγάλη γιατί συμπληρώνουν τὸ κενό πού παρουσιάζει ὁ 12ος αἰῶνας στὴν σειρὰ τῆς μνημειακῆς ζωγραφικῆς τῆς Θεσσαλονίκης. Οἱ τοιχογραφίες τοῦ Χορτιάτη θὰ βοηθήσουν τὴ μελέτη τῆς ζωγραφικῆς αὐτῆς λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν φραγκικὴ κατάκτηση.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἑταιρεία πῆρε τὴν πρωτοβουλία τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ μικροῦ ἀλλὰ σπουδαίου αὐτοῦ μνημείου χρηματοδοτώντας ἓνα πρῶτο πρόγραμμα ἐργασιῶν τὸ 1975. Οἱ ἐργασίες γίνονται κάτω ἀπὸ τὴν συνεχεῖ ἐποπτεία τῆς Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ βυζαντινολόγου κ. Ν. Νικονάνου, ἀφοῦ ἐνεκρίθησαν ἀπὸ τὸ Ἀρχαιολογικὸ Συμβούλιο. Τὴν ἀμεση ἐπίβλεψη καὶ εὐθύνη τῆς ἐργασίας ἔχει ὁ ἀναστηλωτῆς-ἀρχιτέκτων κ. Πλούταρχος Θεοχαρίδης.

Τὸ φετεινὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει τὴν στερέωση τῆς Ν.Δ. γωνίας τοῦ κτηρίου (μέ κατάλληλη ὑποθεμελίωση), τὴν καθαίρεση ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ἐπιχρισμάτων τὰ ὁποῖα εἶχαν γίνεи σέ νεώτερη ἐποχὴ, τὴν ἀποκατάσταση τῆς βυζαντινῆς τοιχοποιΐας, τὴν μελέτη καὶ τὴν ἀναστήλωση τοῦ τριλόβου μεγάλου ἀνοίγματος στὴ νοτία πλευρὰ τοῦ ναῖσκου, καὶ τὴν διευθέτηση τῆς στέγης του μετὰ ἀπὸ διεξοδικὴ ἐρευνα. Περιλαμβάνει ἐπίσης τὴν ἀνασκαφὴ καὶ τὴν μελέτη τοῦ νάρθηκος καθὼς καὶ τὴν διευθέτηση τῆς στέγης του μετὰ ἀπὸ διεξοδικὴ ἐρευνα. Περιλαμβάνει ἐπίσης τὴν ἀνασκαφὴ καὶ τὴν μελέτη τοῦ νάρθηκος καθὼς καὶ τὴν διευθέτηση τοῦ γύρω χώρου. Ἀπομένουν καὶ ἄλλες ἐργασίες γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ ἔργου, πού θὰ ἀποβλέπουν στὴν στερέωση καὶ τὸν καθαρισμὸ τῶν τοιχογραφιῶν, στὴν συμπλήρωση τοῦ μαρμάρινου δαπέδου τῆς ἐκκλησίας, τὴν ἐγκατάσταση συστήματος φωτισμοῦ, τὴν σωστὴ ἐκθεση γλυπτῶν καὶ εἰκόνων μέσα σ' αὐτὴν κ.τ.λ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Νικ. Νικονάνος Ἡ ἐκκλησία τῆς Μεταμόρφωσης τοῦ Σωτῆρος στὸν Χορτιάτη. Κέρνος. Τιμητικὴ προσφορά στὸν καθηγητὴ Γ. Μπακαλάκη. Θεσσαλονίκη, 1972, σελ. 102-110, Πιν. 33-34.

250 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ

Σαράντα νέοι μέ 250 φωτογραφίες τους παίρνουν μέρος στόν διαγωνισμό φωτογραφίας πού όργάνωσε ή 'Εταιρεία μας.

Ο διαγωνισμός αυτός, πού τό θέμα του εΐναι "Επέμβαση στό περιβάλλον" προβλημάτισε τούς νέους πάνω σέ θέματα καταστροφής, βελτίωσης καί συντήρησης του περιβάλλοντος.

Η καταστροφή του φυσικού καί πολιτιστικού περιβάλλοντος καί οί δυνατότητες συντήρησης του άπασχολούν σήμερα τούς ανθρώπους σέ παγκόσμια κλίμακα. Στόν τόπο μας ιδιαίτερα τά πρόβλημα αυτό έχει πάρει μεγάλες διαστάσεις γιατί ούτε ή πολιτεία ούτε τό κοινό τό αντιμετώπισαν σωστά.

Στόν διαγωνισμό της εταιρείας μας πήραν μέρος νέοι ηλικίας 12-18 καί 18-25 έτών. Οί φωτογραφίες τους θά κριθοῦν χωριστά, κατά ομάδα ηλικιών, από έπιτροπή, πού τήν συγκροτοῦν ή χαράκτρια κυρία Βάσω Κατράκη, ό λογοτέχνης κ. Μάριος Πλωρίτης, ό αρχιτέκτονας-πολεοδόμος κ. 'Αριστείδης Ρωμανός, ό φωτογράφος κ. Μάκης Σκιαδαρέσης. Στήν κριτική έπιτροπή συμμετέχουν καί ό κ. Π. Δράκος μέλος του διοικητικού συμβουλίου της "Ελληνικής 'Εταιρείας" καί από τήν Νέλλη Κάσδαγλη καί τόν Τάκη Βλαντῆ μέλη της φοιτητικής ομάδας της 'Εταιρείας μας.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΗ ΛΥΡΙΚΗ

Μεγάλη έκδήλωση της 'Εταιρείας μας όργανώθηκε στις 28 'Απριλίου στήν 'Εθνική Λυρική Σκηνή, άφιερωμένη στό "Έτος Εύρωπαϊκής 'Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς".

Στήν έκδήλωση αυτή πού τήν τίμησαν βουλευτές του κυβερνητικού κόμματος καί της αντιπολίτευσης, μίλησε ό πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της "Ελληνικής 'Εταιρείας" κ. Κ.Ι. Καρράς, πού ανέλυσε τή σημασία της καθιέρωσης του 1975 σαν "Έτος Εύρωπαϊκής 'Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς" καί παρουσίασε τό έργο καί τή συμβολή της "Ελληνικής 'Εταιρείας" στό έργο αυτό.

Ακολούθησε ή προβολή της ταινίας "Ιανός", παραγωγής της RANK XEROX πού εΐναι άφιερωμένη στα άρχιτεκτονικά δημιουργήματα της Εύρώπης.

Υστερα έγινε ή άπονομή των βραβείων στα παιδιά, πού έλαβαν μέρος στόν διαγωνισμό έκθέσεως πού όργάνωσε τό Γραφείο 'Αρχιτεκτονικών Συμβουλών της "Ελληνικής 'Εταιρείας" στις Κυκλάδες μέ θέμα "Φεύγουν τά παλιά μας όμορφα σπίτια". Η άπονομή των βραβείων στα παιδιά έγινε από τόν ήθοποιό Στέφανο Ληναίο, πού διάβασε στό κοινό τήν παιδική έκθεση, πού πήρε τό πρώτο βραβείο στόν διαγωνισμό.

Η έκδήλωση έκλεισε μέ τήν προβολή της ταινίας "Μυκονιάτικος Μπάλλος". Η ταινία αυτή πού εΐναι μιά παραγωγή της "Ελληνικής 'Εταιρείας" παρουσιάζει τήν άλλοίωση του Μυκονιάτικου οικιστικού συνόλου από τήν αλόγιστη τουριστική άξιοποίησή της. Ο σκηνοθέτης κ. Λάκης Παπαστάθης προλόγισε τήν προβολή της ταινίας αυτής στό κοινό.

ΜΙΚΡΗ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Τό διοικητικό συμβούλιο της "Ελληνικής Εταιρείας" ανακοινώνει στους συνδρομητές και τους φίλους της Εταιρείας μας ότι αυξάνονται από 1ης Ιουλίου 1975 οι συνδρομές τους. Αυτό θεωρείται απαραίτητο ύστερα από την μεγάλη αύξηση των δαπανών λειτουργίας της εταιρείας, που προέκυψαν απ' τις πολλαπλές δραστηριότητες της.

Η "Ελληνική Εταιρεία" ελπίζει σε άμεση ανταπόκριση όλων των φίλων της ώστε να είναι δυνατή η κάλυψη των μελλοντικών προγραμμάτων της.

Οι καινούργιες ετήσιες συνδρομές μας ορίσθηκαν ως εξής: Για τους φοιτητές από 25 σε 30 δραχμές, για τους άλλους συνδρομητές από 50 σε 100 δραχμές και για τους φίλους μας από 500 σε 1.000 δραχμές.

Ας σημειωθεί ότι οι σημερινές συνδρομές ισχύουν από τό 1972.

ΔΩΡΕΕΣ, ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ, ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Τό ύπουργείο Οικονομικών χορήγησε στην εταιρεία μας από τά κονδύλια των κρατικών λαχειών 150.000 δρχ.

Επίσης για την εξυπηρέτηση των σκοπών της "Ελληνικής Εταιρείας" διετέθησαν τά ακόλουθα ποσά:

Από τις Ναυτιλιακές Επιχειρήσεις Καρρά 50.000 δρχ.

Από την RANK XEROX 20.000 δρχ.

Από τόν Μ.Τ.Λος 7.400 δρχ.

Από την κυρία Τζίνα Κογκάλη 5.000 δρχ.

Εύχαριστούμε θερμά τους δωρητές και επισημαίνουμε ότι οι προσφορές τους ήταν ιδιαίτερα πολύτιμες, ύστερα από τις δαπάνες, που υποχρεώθηκε να κάνει η γραμματεία για την κάλυψη των δραστηριοτήτων της.

Ελπίδα μας είναι ότι η πολύτιμη προσφορά τους στό έργο μας θά συνεχισθῇ και στό μέλλον.